

II

**INTER APOSTOLICAM SEDEM
ET SLOVACHIAE REM PUBLICAM****ACCORDO**

tra la Santa Sede
e la Repubblica Slovacca
sull'educazione e istruzione cattolica

La Santa Sede e la Repubblica Slovacca (in seguito solo «le Alte Parti»), facendo riferimento da parte della Santa Sede ai documenti del Concilio Vaticano II, in particolare alla dichiarazione *Gravissimum educationis* e alle norme del Diritto Canonico, e da parte della Repubblica Slovacca alla sua Costituzione e al suo ordinamento giuridico, e da parte di entrambe le Alte Parti all'Articolo 13, paragrafo 9, dell'Accordo Base tra la Santa Sede e la Repubblica Slovacca, firmato il 24 novembre 2000 in Vaticano,

riferendosi ai principi internazionalmente riconosciuti sulla libertà religiosa, alla missione autorevole della Chiesa Cattolica, tanto di rito latino quanto di rito bizantino, cioè la Chiesa romano-cattolica e la Chiesa greco-cattolica secondo la dicitura dell'ordinamento giuridico della Repubblica Slovacca (in seguito denominata solo «la Chiesa Cattolica») nella storia della Slovacchia, nonché al loro ruolo attuale nell'ambito dell'educazione e dell'istruzione cattolica,

ZMLUVA

medzi Slovenskou republikou
a Svätou stolicou
o katolíckej výchove a vzdelávaní

Slovenská republika a Svätá Stolica, (ďalej len «zmluvné strany») vychádzajúc Slovenská republika z Ústavy Slovenskej republiky a právneho poriadku Slovenskej republiky a Svätá Stolica z dokumentov Druhého vatikánskeho koncilu, predovšetkým z deklarácie *Gravissimum educationis* a z noriem kánonického práva, ako aj obe zmluvné strany z článku 13 odseku 9 Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou, podpísanou 24. novembra 2000 vo Vatikáne;

odvolávajú sa na medzinárodné uznávané princípy náboženskej slobody, na významné poslanie Katolíckej cirkvi, tak rímskeho obradu ako aj byzantského obradu (ďalej len «Katolíckej cirkvi»), v dejinách Slovenska, ako aj na ich aktuálnu úlohu v oblasti katolíckej výchovy a vzdelávania,

richiamandosi all'eredità spirituale cirillo-metodiana,

riconoscendo l'apporto dei cittadini della Repubblica Slovacca alla Chiesa Cattolica,

manifestando la volontà di contribuire al bene spirituale e materiale della persona umana ed al bene comune, hanno concordato quanto segue:

Articolo I

1. Vengono definite scuola cattolica e istituzione scolastica cattolica (in seguito denominate solo «la scuola cattolica») la scuola confessionale e l'istituzione scolastica confessionale istituite o riconosciute dal vescovo diocesano locale, dal suo vicario generale o dal superiore di un istituto religioso (in seguito denominati solo «la competente autorità della Chiesa Cattolica») in conformità con l'ordinamento giuridico della Repubblica Slovacca.

2. L'Autorità ecclesiastica che istituisce la scuola cattolica ha il diritto di nominare e revocare il preside della scuola stessa in conformità con le condizioni stabilite dall'ordinamento giuridico della Repubblica Slovacca. Similmente stabilisce criteri per l'assunzione dei docenti e degli insegnanti in rapporto al progetto educativo della scuola cattolica, nel rispetto della legislazione della Repubblica Slovacca.

hlásiac sa k cyrilo-metodskému duchovnému dedičstvu,

uznávajúc prínos občanov Slovenskej republiky pre Katolícku cirkev,

deklarujúc vôľu prispievať k celkovému duchovnému a materiálnemu dobru človeka a spoločnému dobru, dohodli sa takto:

Článok I

1. Katolíckou školou a katolíckym školským zariadením (ďalej len «katolícka škola») je cirkevná škola a cirkevné školské zariadenie, zriadené alebo uznané miestnym diecéznym biskupom, jeho generálnym vikárom alebo predstaveným náboženskej spoločnosti (ďalej len «príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi») v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

2. Zriaďovateľ katolíckej školy má právo menovať a odvolať jej riaditeľa v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky. Stanoví aj kritériá na prijatie učiteľov a vychovávateľov v zmysle výchovného zamerania katolíckych škôl a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

3. L'Autorità ecclesiastica che istituisce la scuola cattolica approva i criteri per l'ammissione degli alunni allo studio nelle scuole cattoliche medie superiori.
 4. Il preside approva l'ordinamento interno della scuola cattolica in conformità con le condizioni stabilite dall'ordine giuridico della Repubblica Slovacca e in conformità con i principi dell'educazione e dell'istruzione cattolica.
 5. L'insegnamento delle discipline formative di base e delle discipline di specializzazione nelle scuole cattoliche corrisponde nei suoi contenuti all'insegnamento delle discipline formative di base e delle discipline di specializzazione nelle scuole statali del relativo grado, genere e tipo.
 6. L'insegnamento nelle scuole cattoliche si imparte secondo i piani di istruzione, le linee di insegnamento, i programmi scolastici educativi approvati dall'Autorità ecclesiastica che istituisce la scuola, previo accordo con il Ministero dell'Istruzione della Repubblica Slovacca.
 7. La Repubblica Slovacca non farà richiesta che le scuole cattoliche svolgano programmi educativi e di istruzione non corrispondenti all'educazione ed all'istruzione cattolica.
 8. Alle scuole cattoliche viene concessa la copertura finanziaria nella
3. Zriaďovateľ katolíckej školy schvaľuje kritériá pre prijímanie žiakov na štúdium na katolíckych stredných školách.
 4. Riaditeľ školy schvaľuje vnútorný poriadok katolíckej školy v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky a v súlade so zásadami katolíckej výchovy a vzdelávania.
 5. Vyučovanie všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov na katolíckych školách svojím obsahom zodpovedá vyučovaniu všeobecnovzdelávacích predmetov a odborných predmetov na štátnych školách príslušného stupňa, druhu a typu.
 6. Vyučovanie na katolíckych školách sa uskutočňuje podľa učebných plánov, učebných osnov a školských výchovných programov schválených zriaďovateľom po dohode s Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.
 7. Slovenská republika nebude požadovať, aby katolícke školy uskutočňovali také výchovné a vzdelávacie programy, ktoré nezodpovedajú katolíckej výchove a vzdelávaniu.
 8. Katolíckym školám sa poskytuje finančné zabezpečenie v rov-

stessa misura in cui viene concessa a tutte le altre scuole, in conformità con l'ordinamento giuridico della Repubblica Slovacca.

9. Il Centro Cattolico Pedagogico e Catechetico, istituito dalla Conferenza Episcopale Slovacca e sostenuto dalla Repubblica Slovacca, assicurerà, previo accordo con il Ministero dell'Istruzione della Repubblica Slovacca, la gestione specialistica e metodologica delle scuole cattoliche nonché l'istruzione specialistica e la formazione del personale docente e non docente delle scuole cattoliche.

10. La Chiesa Cattolica e la Repubblica Slovacca collaboreranno nel processo di preparazione e di redazione dei programmi educativi e formativi e nel campo dell'istruzione e dell'educazione nelle scuole cattoliche.

Articolo II

1. Alla materia «educazione religiosa» insegnata nelle scuole non cattoliche, corrisponde in quelle cattoliche, rispettivamente, la materia «religione romano-cattolica» o «religione greco-cattolica» (in seguito denominata solo la materia «religione cattolica») impartita da persona designata dalla Chiesa Cattolica.

2. Al momento dell'iscrizione dell'alunno alla scuola il preside darà

nakom rozsahu ako ho majú všetky ostatné školy v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

9. Katolícke pedagogické a katechetické centrum zriadené Konferenciou biskupov Slovenska a podporované Slovenskou republikou bude po dohode s Ministerstvom školstva Slovenskej republiky zabezpečovať odborné a metodické riadenie katolíckych škôl, ako i odborné vzdelávanie a formáciu pedagogických a nepedagogických zamestnancov katolíckych škôl.

10. Slovenská republika a Katolícka cirkev budú spolupracovať v procese prípravy a tvorby výchovno-vzdelávacích programov a v oblasti vzdelávania a výchovy v katolíckych školách.

Článok II

1. Predmet „náboženská výchova“ vyučovaný na iných ako katolíckych školách zodpovedá predmetu „rímskokatolícke náboženstvo“ alebo „gréckokatolícke náboženstvo“ na katolíckych školách (ďalej len predmet «katolícke náboženstvo»), ak ho vyučuje osoba poverená Katolíckou cirkvou.

2. Riaditelia škôl dajú možnosť rodičom, alebo zákonným zástup-

ai genitori o ai loro rappresentanti legali la possibilità di avvalersi dell'insegnamento della religione cattolica in modo che la loro decisione non causi alcuna forma di discriminazione dell'alunno stesso nelle attività scolastiche.

3. La Repubblica Slovacca renderà possibile, in accordo con la volontà dei genitori o dei loro rappresentanti legali, l'insegnamento della religione cattolica anche nelle istituzioni prescolari.

4. La religione cattolica viene insegnata come una delle materie opzionali obbligatorie nelle scuole primarie e nelle scuole secondarie in conformità con le condizioni stabilite nell'ordinamento giuridico della Repubblica Slovacca.

5. La religione cattolica viene insegnata secondo i programmi d'insegnamento e le linee d'istruzione approvate dalla Conferenza Episcopale Slovacca, previo parere del Ministero d'Istruzione della Repubblica Slovacca.

6. Per la redazione, il finanziamento della stampa, la distribuzione dei testi e dei manuali metodologici per l'insegnamento della religione cattolica che abbiano ottenuto l'approvazione della competente autorità della Chiesa Cattolica, valgono le norme circa la redazione, il finanziamento della stampa e la distribuzio-

com pri zápise žiaka do školy, zapísať ho aj na katolícke náboženstvo takým spôsobom, aby ich rozhodnutie nespôsobilo žiadnu diskrimináciu žiaka v oblasti školských činností.

3. Slovenská republika umožní v zhode s vôľou rodičov alebo zákonných zástupcov vyučovanie katolíckeho náboženstva aj v predškolských zariadeniach.

4. Katolícke náboženstvo sa vyučuje ako jeden z povinne voliteľných predmetov v základných školách a v stredných školách v súlade s podmienkami ustanovenými právnym poriadkom Slovenskej republiky.

5. Katolícke náboženstvo sa vyučuje podľa učebných plánov a učebných osnov, ktoré schvaľuje Konferencia biskupov Slovenska po vyjadrení Ministerstva školstva Slovenskej republiky.

6. Pre tvorbu, financovanie výroby a distribúciu učebníc, metodických príručiek na vyučovanie katolíckeho náboženstva, ktoré dostali schválenie príslušnej vrchnosti Katolíckej cirkvi, platia rovnaké pravidlá ako pre tvorbu, financovanie výroby a distribúciu učebníc, metodických príručiek

ne dei testi e dei manuali metodologici delle altre materie di base.

7. L'ispezione statale scolastica concernente l'insegnamento della religione cattolica viene compiuta da persone incaricate dall'Ispettore Capo, previo accordo con la competente autorità della Chiesa Cattolica.

8. Le ispezioni metodologiche concernenti l'insegnamento della materia religione cattolica vengono compiute da persone incaricate dalla competente autorità della Chiesa Cattolica. I presidi renderanno possibile alle medesime il compimento di tali azioni.

9. Previo accordo con i presidi, la competente autorità della Chiesa Cattolica può organizzare nei locali scolastici altre attività complementari connesse con l'insegnamento della religione cattolica.

Articolo III

1. L'insegnamento della religione cattolica viene impartito da insegnanti in possesso dell'abilitazione professionale e pedagogica secondo le norme giuridiche della Repubblica Slovacca, e del mandato canonico, cioè della *missio canonica*, ricevuta dalla competente autorità della Chiesa Cattolica. La revoca del mandato canonico implica la perdita del diritto ad insegnare la religione cattolica.

ostatných všeobecnovzdelávacích predmetov.

7. Štátnu školskú inšpekciu na vyučovaní katolíckeho náboženstva vykonávajú osoby poverené hlavným školským inšpektorom po dohode s príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi.

8. Hospitáciu na vyučovaní katolíckeho náboženstva vykonávajú osoby poverené príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi. Riaditelia škôl im umožnia túto činnosť vykonávať.

9. Po dohode s riaditeľmi škôl môže príslušná vrchnosť Katolíckej cirkvi organizovať v priestoroch škôl iné mimovyučovacie aktivity doplnujúce vyučovanie katolíckeho náboženstva.

Článok III

1. Katolícke náboženstvo vyučujú učitelia s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, ktorí majú aj cirkevné poverenie, čiže kánonickú misiu, vydanú príslušnou cirkevnou vrchnosťou. Odvolanie cirkevného poverenia nesie so sebou stratu práva vyučovať katolícke náboženstvo.

2. L'ulteriore formazione professionale e metodologica degli insegnanti di religione cattolica, le direttive circa l'insegnamento della religione cattolica e la prestazione del servizio metodologico e didattico vengono assicurate dal Centro Cattolico Pedagogico e Catechetico e dagli Uffici Catechistici Diocesani in quanto persone giuridiche autonome della Chiesa Cattolica.

Articolo IV

1. L'Università Cattolica di Ružomberok è una istituzione universitaria pubblica istituita secondo l'ordinamento giuridico della Repubblica Slovacca e secondo le norme del Diritto Canonico. La sua condizione è uguale alle altre omologhe istituzioni pubbliche nella Repubblica Slovacca.

2. Le Alte Parti appoggeranno la collaborazione fra l'Università Cattolica e gli altri istituti universitari in campo formativo e scientifico specialmente nei seguenti campi:

- a) scambio di docenti universitari, di scienziati, di ricercatori, di esperti, di tirocinanti e di studenti;
- b) organizzazione di colloqui, di seminari e di conferenze scientifiche;
- c) partecipazione comune a progetti specializzati;

2. Ďalšie odborné, metodické vzdelávanie učiteľov katolíckeho náboženstva, usmerňovanie vyučovania katolíckeho náboženstva a poskytovanie metodicko-didaktickej služby zabezpečuje Katolícke pedagogické a katechetické centrum a Diecézne katechetické úrady ako samostatné právne subjekty Katolíckej cirkvi.

Článok IV

1. Katolícka univerzita v Ružomberku je verejná vysoká škola zriadená podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a podľa noriem kánonického práva. Má rovnaké postavenie ako ostatné verejné vysoké školy v Slovenskej republike.

2. Zmluvné strany budú podporovať vzájomnú spoluprácu katolíckej univerzity a ostatných vysokých škôl vo vzdelávacej a vedeckej oblasti, ktorá sa uskutočňuje najmä formou:

- a) výmeny vysokoškolských učiteľov, vedcov, výskumných pracovníkov, expertov, stážistov a študentov;
- b) organizovania kolokvií, seminárov a vedeckých konferencií;
- c) spoločnej účasti na odborných projektoch;

d) scambio di documentazione scientifica e di informazioni, di periodici scientifici e di pubblicazioni e di altre fonti e sussidi di studio.

3. Le Alte Parti promuovono gli studi universitari, le ricerche scientifiche e la formazione nelle facoltà ecclesiastiche cattoliche, negli istituti teologici e nei seminari maggiori, regolati secondo le norme del Diritto Canonico.

4. I docenti delle materie teologiche cattoliche negli istituti universitari devono avere un mandato speciale, cioè la *missio canonica* della competente autorità della Chiesa Cattolica.

5. La Repubblica Slovacca assicura i mezzi finanziari per le facoltà ecclesiastiche cattoliche e per i seminari maggiori.

6. La Repubblica Slovacca riconosce, in conformità con l'ordinamento giuridico della Repubblica Slovacca, i diplomi di studio ed i titoli accademici in teologia cattolica e nelle altre discipline ecclesiastiche rilasciati dalle università e facoltà ecclesiastiche.

Articolo V

1. I centri pastorali universitari realizzano attività pastorali, spirituali e formative per i membri delle

d) výmeny vedeckej dokumentácie a informácií, vedeckých časopisov a publikácií a iných študijných zdrojov a pomôcok.

3. Zmluvné strany podporujú vysokoškolské vzdelávanie, vedecké bádanie a výchovu na katolíckych bohosloveckých fakultách, teologických inštitútoch a v kňazských seminároch, riadených normami kánonického práva.

4. Učítelia katolíckych teologických disciplín na vysokých školách musia mať kánonickú misiu ako osobitné poverenie od príslušnej vrchnosti Katolíckej cirkvi.

5. Slovenská republika zabezpečuje finančné prostriedky pre katolícke bohoslovecké fakulty a pre kňazské semináre.

6. Slovenská republika uznáva v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky doklady o vzdelaní a akademické stupne udelené cirkevnými univerzitami a fakultami v odbore katolícka teológia a v ostatných cirkevných odboroch.

Článok V

1. Vysokoškolské pastoračné centrá uskutočňujú pastoračnú, duchovnú a vzdelávaciu činnosť čle-

comunità accademiche negli istituti universitari.

2. Il centro pastorale universitario è un'istituzione della Chiesa Cattolica. Può agire in ambito accademico in base all'accordo tra la competente autorità della Chiesa Cattolica ed il relativo istituto universitario.

3. L'assistenza spirituale nel centro pastorale universitario viene svolta dal rettore del centro pastorale universitario e dai suoi collaboratori in base al mandato della competente autorità della Chiesa Cattolica.

4. La Repubblica Slovacca non ostacolerà l'istituzione e le attività dei centri pastorali universitari.

Articolo VI

1. Le Alte Parti risolveranno eventuali divergenze nell'interpretazione o nella realizzazione di quest'Accordo per via diplomatica.

2. L'Accordo sarà sottoposto a ratifica ed entrerà in vigore il giorno dello scambio degli strumenti di ratifica.

3. Questo Accordo potrà essere modificato e completato con il reciproco consenso delle Alte Parti. Le modifiche e le aggiunte devono essere apportate in forma scritta.

nov akademickej obce na vysokých školách.

2. Vysokoškolské pastoračné centrum je zariadenie Katolíckej cirkvi. Môže pôsobiť na akademickej pôde na základe dohody medzi príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi a príslušnou vysokou školou.

3. Duchovnú službu vo vysokoškolskom pastoračnom centre vykonáva rektor vysokoškolského pastoračného centra a jeho spolupracovníci na základe poverenia príslušnou vrchnosťou Katolíckej cirkvi.

4. Slovenská republika nebude vytvárať prekážky pre vznik a činnosť vysokoškolských pastoračných centier.

Článok VI

1. Sporné otázky týkajúce sa výkladu alebo vykonávania tejto zmluvy budú zmluvné strany riešiť diplomatickou cestou.

2. Táto zmluva podlieha ratifikácii a nadobudne platnosť dňom výmeny ratifikačných listín.

3. Táto zmluva sa môže meniť a dopĺňať na základe vzájomnej dohody zmluvných strán. Zmeny a doplnky sa musia vykonať písomnou formou.

Fatto a Bratislava il 13 maggio 2004, in doppio originale, ciascuno in lingua italiana e slovacca, ambedue i testi hanno la stessa validità.

Dané dňa 13. mája 2004 v dvoch pôvodných vyhotoveniach, každé v slovenskom a talianskom jazyku; pričom obidve znenia majú rovnakú platnosť.

Per la Santa Sede

✠ *Henryk Józef Nowacki*

Nunzio Apostolico

Za Slovenskú republiku

Rudolf Schuster

Prezident

Conventione inter Apostolicam Sedem et Slovachiae Rem Publicam rata habita, die IX mensis Iulii anno MMIV ratihabitionis instrumenta accepta et reddita mutuo fuerunt in urbe Bratislaviensi a quo die Conventio vigere coepit ad normam articuli VI, 2 eiusdem Pactionis.